

SZEMIOTIKAI TÁJÉKOZTATÓ

„A szemiotika összeköti a természetet és a kultúrát” (Guadalajara, 1997)
„A szemiotika a tudományok közös nevezője” (H. Varga Gyula, 2021)

Új folyam 33 (1991-) * 2023. szeptember 19. * 2023. 4. szám

*

A Magyar Szemiotikai Társaság tájékoztatója (hagyományos és elektronikus változat)
Alapító szerkesztő: **Józsa Péter**

Szerkeszti: **Balázs Géza** (balazs.geza@gmail.com)
Munkatárs: **Pölcz Ádám** (magyszemtars@gmail.com)
Felelős kiadó: **Voigt Vilmos**, a társaság elnöke
Honlap: www.szemiotika.hu

*

A Szemiotikai Tájékoztatót a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság 2011. szeptember 26-án
nyilvántartásba vette.
A határozat nyilvántartási száma: IO/27785-2/2011.

Lapunk összes számának elektronikus változata (2001-től) itt olvasható:
<http://www.szemiotika.hu/2009/07/18/szemiotikai-tajekozato/>

Az MTA I. és II. osztályához tartozó Művelődéstörténeti Osztályközi Bizottság egyik albizottsága
a Szemiotikai Munkabizottság (SZMB). Elnök: Újvári Edit, titkár: Lajos Veronika. Az SZMB
elérhetősége: mta.szemiotika@gmail.com

**

ΣΗΜΕΙΟΝ
ZEICHEN
SIGNUM
JEL
ΣΗΜΕΙΟΝ

AZ INTERMEDIALITÁS SZEMIOTIKAI MEGKÖZELÍTÉSEI

Konferencia az MTA Szemiotikai Munkabizottság
és a Kortárs Szemiotikai Műhely szervezésében

konferencia-felhívás

A konferencia az intermedialitás és interikonicitás kérdéskörét szemiotikai aspektusból közelíti meg.

Tervezett témakörök:

- Az intermedialitás fogalmi megközelítései a művészetsemiotikában
- Intermedialitás és/vagy interszemiotika
- A médium kiterjesztése, összekapcsolása és kombinálása
- Átvitel és átalakítás: a médiumok és jelek közötti transzferek határai
- A fordítás és az adaptáció fogalmának újragondolása
- Az interikonicitás fogalma, tipikus esetei
- Az irodalom- és vizualitáscentrikus intermedialitás megközelítésmódjai
- A verbalitás és vizualitás átjárhatóságának (jel)elméleti olvasatai
- Irodalom és illusztráció, irodalom és képzőművészet kapcsolata szemiotikai vetületben
- Irodalom, színház és a film kölcsönhatása

Várjuk azon kutatók, egyetemi oktatók és doktoranduszok jelentkezését, akik a különböző médiumok közötti kapcsolatrendszer feltárásában szemiotikai fogalomkészletre alapoznak.

Időpont: 2023. november 10.

Helyszín: ELTE Eötvös József Collegium 1118 Budapest, Ménesi út 11.

Publikációs lehetőség: az előadások szerkesztett változatát lektorált formában megjelentetjük.

Jelentkezés: [itt](#), 2023. szeptember 20-ig.

Az absztrakt alapján a szervező bizottság dönt az előadás elfogadásáról, legkésőbb 2023. október 10-ig.

A konferencia szervezőbizottsága: Benyovszky Krisztián, Boros Lili, Lehmann Miklós, Szívós Mihály, Újvári Edit

Konferencia titkár: Kolumbán Adrienn

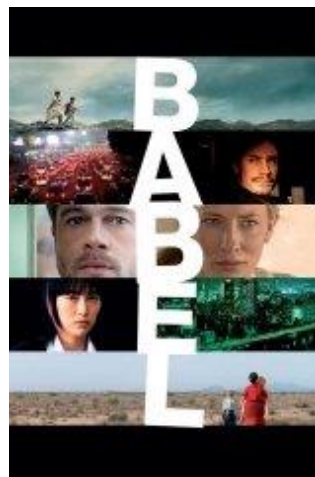
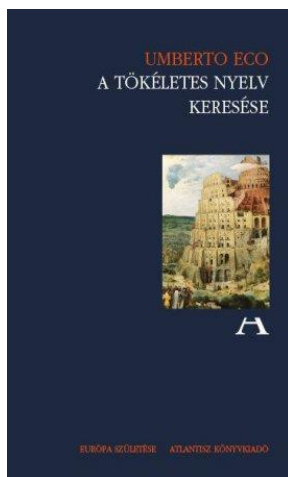
Kapcsolat: mta.szemiotika@gmail.com

**

2. zamárdi szabadegyetem: BÁBEL, Zamárdi, 2023. szeptember 29. – október 1.

Helyszín: Hethland hotel, 8621 Zamárdi, Kiss Ernő utca 3.

A nyilvános előadások látogatása ingyenes, de a regisztráció ajánlott: asszonyi.krisztina@bom.hu

2023. szeptember 29. (péntek)

17.30—18.00 Baldavári Eszter (muzeológus, Magyar Építészeti Múzeum, PhD-hallgató, PPKE): Üzenet a homlokzaton: szimbólumok a magyar formanyelvkeresésben

18.00—18.30 Keller Péter (mérnök, Gárdonyi Géza dédunokája, Gárdonyi Géza Társaság): Gárdonyi Géza száz arca

2023. szeptember 30. (szombat)

8.30 Balázs Géza (egyetemi tanár, SZFE, PKE): Köszöntő (Bábel)

8.45—9.45 Sipos Imre (SJP, szerzetes, teológus, biológus, Szent János Apostolról és Remete Szent Pálról Nevezett Közösség, Miklósi): Az evolúció misztériuma

9.45-10.15 Szünet

10.15—11.15 Gózon Ákos (az Élet és Tudomány főszerkesztője, a BMA elnöke): Médiafogyasztók Bábele - avagy: van-e még általános műveltség, közös ismeretszint a 2020-as években?

11.15--11.30 Szünet

11.30—12.30 Csepeli György (egyetemi tanár, ELTE, Budapest, Zamárdi): Rabok legyünk vagy szabadok? A mesterséges intelligencia várható társadalmi hatásai

17.00—18.00 Korzenszky Richárd (OSB, emeritus perjel, Tihany): Bábel

20.00—21.00 Anyanyelvi piknik (interaktív vita)

2023. október 1. (vasárnap)

8.30—9.00 Nagy Dániel (szemiotikus, egyetemi oktató, ELTE, mentortanár, BOM): Információ és lefordíthatatlanság - a kultúrák eredendő többnyelvűsége Jurij Lotman elméletében

9.00—9.30 Minya Károly (nyelvész, főiskolai tanár, Nyíregyházi Egyetem, az MNYKNT alelnöke): Globalizmus – angol nyelv?

9.30—10.00 Bartal Csaba (történész, a Múlt-kor főszerkesztője): Bábeli zűrzavar Petőfi Sándor eltűnésének rekonstruálásában

10.00—10.30 Csicsely Tamás (mérnök, a Forum Hungaricum, Graz/Grác elnöke, az MNYKNT alelnöke): Bábelbe vagy Grácba, talán Grazba? Külföldön élés nyelvi kalandok közepette...

11.00 Könyvbemutató: Valóságajlítás

Rendezi: Bolyai Műhely Alapítvány, Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága, Petőfi Kulturális Ügynökség Kazinczy Műhely

Korábbi szabadegyetemek:

0. zamárdi szabadegyetem, 2021. szeptember 24–26. **Harmadik út**

1. zamárdi szabadegyetem, 2022. szeptember 23–25. **Valóságajlítás**

**

A nyomtatott könyv szemiotikája (nemzetközi konferencia)

22. Semiotica Agriensis

Rendezők:

Magyar Szemiotikai Társaság – Dobó István Vármúzeum, Eger -- Eszterházy Károly Katolikus Egyetem Pedagógiai Kar, Kommunikációtudományi Kutatócsoport, Eger, 2023. október 6–8.

Szemiotikai (művelődéstörténeti, filozófiai, nyelvészeti, irodalmi, művészeti) konferencia

Szervezőbizottság: dr. Balázs Géza egyetemi tanár, SZFE, az MSZT főtitkára – dr. H. Tomesz Tímea egyetemi docens, EKKE – dr. Pölcz Ádám egyetemi docens, ELTE TÓK, az MSZT titkára, dr. Voigt Vilmos professor emeritus, ELTE, az MSZT elnöke

Az előadások mindenki számára nyilvánosak és ingyenesek!
A szervezőbizottság a programváltozás jogát fenntartja.

2023. október 6. (péntek) Dobó István Vármúzeum, Dobó-bástya, konferenciaterem, Eger

Elnök: Balázs Géza

16.00 Voigt Vilmos (professzor emeritus, ELTE, a Magyar Szemiotikai Társaság elnöke) köszöntője

16.15 Szűts Zoltán (egyetemi docens, dékán EKKE): Köszöntő és megnyitó előadás:

Könyv-e a könyv, ha digitális?

17.00 Vasné Tóth Kornélia (tudományos kutató, OSZK): A könyves kultúra tanúi, a heraldikus ex librisek prezentatív szimbolikája

2023. október 7. (szombat) Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, B. épület, Eger, Egészségház u. 4. 1. emelet

9.00—10.30 Elnök: Pölcz Ádám

Bókay Antal (egyetemi tanár, PTE): A könyv performatív létezésfeltételei – az írás és olvasás

Balázs Géza (egyetemi tanár, SZFE, PKE): Trilógiák

Deák-Sárosi László (főmunkatárs, OSZK): Vers, szövegvers, hangvers, képvers

Molnár Csilla (egyetemi docens, SoE) – Márfa M. László (egyetemi docens, SoE): A könyv mint labirintus és metafora

10.30—11.00 Szünet

11.00—12.30 Elnök: Büky László

Terdikné Takács Szilvia (tanár, szakértő, SE, PKÜ): Kisded titulógia pixelemben (Könyvcím-szemiotika)

Minya Károly (főiskolai tanár, Nyíregyházi Egyetem): Könyv, dráma, szövegkönyv

Már Orsolya (tanár, Antos János Általános Iskola): Romániai ábécéskönyvek a 2000-es években

14.00—15.30 Elnök: H. Tomesz Tímea

Kiss Gábor (igazgató, Tinta Kiadó) A szótár metamorfózisa: glosszáktól a komplex online szótárig, azaz átlépés a két dimenzióból a harmadikba

Vesszős Balázs (egyetemi adjunktus, Nyíregyházi Egyetem): Az idegen nyelvi tankönyvek változása: múlt és jelen

Gráfik Imre (ny. múzeumigazgató, Savaria Múzeum): A könyv és ruhája (Vizuális szemiotikai jegyzetek)

15.30—16.00 Szünet

16.00—18.00 Elnök: Terdikné Takács Szilvia

Bernáth András (egyetemi adjunktus, SZTE): Shakespeare könyvben: az első fólió (1623) jelentősége napjainkban

Riszovannij Mihály (kutató, Salzburgi Egyetem): A YIVO Enciklopédia és a magyar zsidó kultúra láthatósága

Tuba Márta (tanár, ÉGGÁI): Oscar Wilde mesekönyvei

Dallos Edina (egyetemi adjunktus, ELTE BTK): Írj bitig - egy ótörök jóskönyv

Ortutay Katalin (egyetemi docens, PE): Kié a könyv? Szerzők, kiadók jogai a könyvnyomtatás megjelenésével

18.00 A Színházzemiotika című könyv bemutatója

2023. október 8. (vasárnap) Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, B. épület, Eger, Egésszég ház u. 4. 1. emelet

9.00—10.30 Elnök: Bókay Antal

Büky László (ny. egyetemi tanár, SZTE): A könyv szó irodalmi használatához (XIII-XX. század)

Zágorec-Csuka Judit (igazgató, Knjižnica in Kulturni center Lendava/Lendvai Könyvtár és Kulturális Központ): Gondolatok Kultsár György „Az halálról való készöletről rövid tanóság” című, 1573-ban Alsólendván kiadott prédikációs könyvéről

Mózes Gergely (EKKE, SZFE): Az írott források és a hang „szerepváltozása” a kortárs történelmi animációs dokumentumfilmek fikciós jeleneteiben

10.30—11.00 Szünet

11.00—12.30 Elnök: Gráfik Imre

Bessenyei Ágnes (könyvtáros, OSZK Színháztörténeti és Zeneműtár: A Nemzeti Színház XIX. századi szövegkönyvei az Országos Széchényi Könyvtárban

Vitéz Ferenc (főiskolai docens, Debreceni Református Hittudományi Egyetem): Könyv mint az emlékezet és a képzelet meghosszabbítása

Izsák-Somogyi Katalin (doktorandusz, PPKE JÁK): Jogalkotás vs. történelemértelmezés - az emlékezet)törvények szemiotikai elemzésének jogbölcseleti kérdéseiről

Zárszó, a 2024. évi konferencia témájának megjelölésével

**

A Magyar Szemiotikai Társaság LEGÚJABB kiadványai:

Könyveinket közvetlenül a Társaságtól is meg lehet rendelni (magyszemtars@gmail.com), valamint az interneten is: www.e-nyelv.hu/konyvesbolt.

58. Milyen jelrendszereket használunk? Jelrendszerek, jelalakzatok sokfélesége. Szerk.: Balázs Géza, Pölcz Ádám, Terdikné Takács Szilvia. MSZT-IKU, Budapest, 2022. 212 oldal.

59. Büky László: Ábrázoltságjelek és stílusképek Krúdy Gyula szövegvilágából. MSZT, Budapest, 2023. 188 oldal.

60. Színházzemiotika. Szerkesztette: Balázs Géza – Pölcz Ádám – Terdikné Takács Szilvia. MSZT—IKU, Budapest, 2023. 260 oldal.

A sorozat kötetei megvásárolhatók:

Büky László legújabb könyvének (Ábrázoltságjelek és stílusképek Krúdy Gyula szövegvilágából) tartalmából: A regény utalásrendjéhez – Boldogult úrfi koromban... - A pragmatikai ismeretek erotikája – Az első virág - A szövegépítés szürrealizmusa – A postakocsi éjjeli utasa - Az eseményegységek időszerkezete – A nő, akiért szenvedünk - Az ábrázoltságrendről – Ifjú évek - Palimpszesztikus szövegrétegek – A hídon - Szöveg(hang)szerezés – Utolsó szivar az Arabs Szürkénél - Szín- és fénykezelés – Az ecetfák pirulása - Pszichiátriai szövegjegyek – Egy Aranykéz utcai éj emléke - Az ábrázolt tárgyiasságok pointillizmusa – Női arckép a kisvárosban - A színszerkezetről – Szindbád, a hajós - Hálózat- és fraktáljelleg négy novellában Szindbád-novellák tartalomelemzéséhez.

A Színházzemiotika című kötet tartalmából:

A negyedszázada Voigt Vilmos és Balázs Géza szerkesztésében indult Magyar szemiotikai tanulmányok 60. kötete a 21. Semiotica Agriensis konferencia előadásainak válogatott tanulmányait tartalmazza. A színházelméleti írások mellett szemiotikai tárgyú elemzések is mutatják a színházzemiotika mai érvényességét.

Balázs Géza: Színházzemiotika – Bókay Antal: Posztdramatikus színház-szemiotika – az Oidipusz mise en scène Szophoklésztől Freudon át Robert Wilsonig – Deák-Sárosi László: A színház és a film szemiotikai, tipológiai és műfaji kapcsolódásai - Gráfik Imre: A népszínmű (Műfajleírás és szemiotikai megjegyzések) - Molnár Csilla--Márfai Molnár László: Az archaikus szemiotikai adaptációja - Ortutay Katalin: A jog színháza - Terdikné Takács Szilvia: A drámai nyom - Újvári Edit: A színpad és az ikonográfia ördögei: A középkori színház és képzőművészet interikonikus kapcsolata - Veress Ferenc: Színpadias elemek a barokk oltárokon – eucharisztikus témák - Bernáth András: Vakond a színpad alatt: Shakespeare színházának a szemiotikája - Büky László: Egy sorstragédia illokúciói – Füst Milán: Aggok a lakodalmon - Kolombán Adrienn: Mítosz a színházban. A Béke Ithakában című előadás szemiotikai aspektusai - Tuba Márta: Feketén, fehéren? Porgy és Bess az Operaházban - Áttekintés a színházzemiotika, színházantropológia új szakirodalmáról

Jeltudós a katedrán-sorozat:

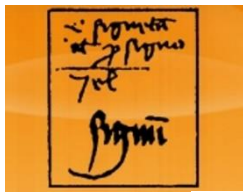
Szívós Mihály (szerk.) Jeltudós a katedrán. Tanulmányok a szemiotika oktatásáról. Magyar Szemiotikai Társaság, Budapest, 2019. 103 oldal. Ingyenesen letölthető a honlapon: <http://www.szemiotika.hu/feltoltes/2022/05/Jeltudos-a-katedran-online-1.pdf>

Szívós Mihály (szerk.) Jeltudós a katedrán 2. Tanulmányok a szemiotika oktatásáról. Magyar Szemiotikai Társaság, Budapest, 2022. 116 oldal. Ingyenesen letölthető a honlapon: <https://www.szemiotika.hu/2022/05/25/jeltudos-a-katedran-2/>

Tagdíjfizetés (2023): Kérjük, hogy tagdíját átutalással fizesse be a következő bankszámlaszámra: Magyar Szemiotikai Társaság, OTP 11705008-20423070. A tagdíj 2015. május 6-ától 1000 Ft/év.

Támogatók, együttműködő partnerek:

A Szemiotikai Tájékoztató online megjelenését 2012-től támogatja a Nemzeti Kulturális Alap. Együttműködő partnerek: Bolyai Műhely Alapítvány, ELTE BTK, ELTE szemiotika MA, PKÜ Kazinczy Műhely, Magyar Nyelvstratégiai Kutatócsoport, Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága, MTA Művelődéstörténeti Osztályközi Bizottsága/Szemiotikai munkabizottság

Bolyai Műhely

MAGYAR NYELVI
SZOLGÁLTATÓ IRODA
e-nyelv✓.hu